

Оксана ЧЕПЕЛИК

ГОГОЛЬФЕСТ НА АРТ-ЗАВОДІ «ПЛАТФОРМА»

Уперше 9-й міжнародний мультидисциплінарний фестиваль сучасного мистецтва ГОГОЛЬФЕСТ відбувся на території Арт-заводу «Платформа» з 16 по 25 вересня 2016 року. Процес трансформації Дарницького шовкового комбінату почався ще 2001 року, коли один з цехів заводу перетворили на маркет «Даринок». Проте, інші приміщення були порожні ще тринадцять років, поки команда однодумців не взялася за їх реконструкцію. А ревіталізація комбінату, в якому тепер знаходиться Арт-завод «Платформа», почалася навесні 2014 року. Вже восени 2014-го на парковці «Даринку» провели перший Фестиваль вуличної їжі. Киянам пообіцяли облаштувати тут Арт-кластер, коворкінг і концертні майданчики (минулого року тут пройшов перший Atlas Weekend, фестивалі Куїв Music Market і концерти українських і зарубіжних виконавців, у тому числі GusGus і Skillet), блошиний ринок «КуражБазар» і щотижневі фестивалі, нічний клуб Boom Boom Room, а також майстерні, галереї, шоу-руми молодих дизайнерів і постійно діючий фуд-корт, чотири Фестивалі вуличної їжі, «Білі ночі», кавовий фестиваль, Тату-фест і Октоберфест.

Арт-завод «Платформа» з вищенаведеним контекстом, пронизаний, з одного боку, духом споживацтва, з іншого, — пострадянським занепадом, став викликом та випробуванням як для митців і організаторів ГогольФесту, так і для глядачів. Якщо на Кіностудії імені О. Довженка і на Видубичах доводилося, перед усім, боротися за функціональне освоєння простору, на ВДНГ з усіх щілин струменіла ідеологія і ГогольФест здійснював смислову декомунізацію [1, с. 363]. То, яким же чином ГогольФест '2016 співвідноситься з планами ревіталізації вже Арт-заводу «Платформа»?

Концепція цьогорічного фестивалю ГогольФест вибудовувалася навколо теми «Вавилон», що не тільки сприяє внутрішній рефлексії проблематики єдності і спільної дії, а й допомагає вирішувати завдання культурної політики, переслідуючи державницьку та розбудовчу мету втілення проекту Європей-

1. AES+F
«Last Riot» /
«Останній бунт», 2007

ської України. Тема статті пов'язана з загальнодержавною програмою ІПСМ НАМ України, зокрема з темою «Культурна і мистецька спадщина: дослідження, реставрація, збереження».

Зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями координується з польовими дослідженнями мультидисциплінарного фестивалю ГогольФест. Я вже писала про феномен мультидисциплінарних культурно-мистецьких подій, аналізуючи фестивалі «ГогольФест» та «Сараєвська Зима» 2010 року, про проблеми створення сучасної мистецької інфраструктури: на прикладі ГогольФесту '2013, про освітню програму ГогольФесту '2014 та про смислову декомунізацію, що слугує реабілітацією для просторів ВДНГ, яку здійснив ГогольФест '2015 [1, 363]. Теоретичне висвітлення невідкладних проблем, гостро актуальних для мистецького процесу ХХІ ст., сприятиме використанню базових положень та результатів дослідження у підготовці науково-методичних розробок стратегій культурної політики в Україні, необхідної для розвитку держави.

Урбаністичні студії, проведені і видані за підтримки Представництва Фонду імені Гайнріха Бьоля в Україні під назвою «Місто й оновлення» під редакцією С. Шліпченко, В. Тимінського, А. Макаренка, А. Малес, І. Тищенка, розглядали питання: історичного спадку і оновлення, політики оновлення, індустріального спадку та оновлення [1, с. 255] та реакцій на оновлення. До останніх досліджень можна додати й особливості реабілітації промислових територій, які розглядаються в роботі А. Панкеевої [3]. Аналізуючи публікації щодо ГогольФесту, доводиться констатувати, що більшість з них стосувалася анонсів фестивальних подій. Тому пошлюся на статті, що не спромоглися виділити і проаналізувати якість фестивальної програми [4], натомість виступили з критикою ГогольФесту '2016 [5], аби полемізувати з ними, використовуючи підхід узагальнюючої оптики.

2. Борис Михайлов «Коли моя Мама була молодою» із серії «Радянський колективний портрет», 2011–2012

Метою статті є розгляд та аналіз подій, представлених на мультидисциплінарному форумі ГогольФест '2016, який розробляв проблематику взаєморозуміння і довіри як основних взаємопов'язаних категорій, нагальних для сьогодишньої України, через метафору Вавилону. Метою допису є також аналіз фестивальних стратегій та обґрунтування необхідності проведення інфраструктурних заходів в Україні.

Тема цьогорічного ГогольФесту «Вавилон» пропонує спіраль розвитку, що спирається на взаєморозуміння і спільну мову. Вавилонська вежа має свій історичний прототип — зикурат Етеменанкі — одна з найграндіозніших споруд стародавнього Вавилону, яка в 11 главі Книги Буття згадується як символ сум'яття і безладу, слугує застереженням. З огляду на метафору Вавилону, доречно розглядати і сам Арт-завод «Платформу» з його програмними завданнями щодо розбудови арт-кластеру, коворкінгу і джентрифікації. ГогольФест відіграє всі вавилонські сценарії від амбіційного до апокаліптичного, залучаючи молодіжну аудиторію до спів-праці, спів-дії та спів-переживання, кодуючи простір. Центральною подією IX Міжнародного фестивалю сучасного мистецтва 2016 року був музичний концерт, перформанс нового типу «ВІДКРИТТЯ ГОГОЛЬFEST. ШОУ В.» від Влада Троїцького, який поєднав багато жанрів: театр, музику з новими піснями гурту Dakh Daughters та колективу Нової опери, відомого створенням вистав «Коріолан» та «Йов», цирк, театр ляльок та медіа-арт.

У рамках ГогольФесту 16–25.09.2016 на Арт-заводі «Платформа» демонструвалася виставка «BURN, BABYLON», куратори Євген Березницький та спів-куратор Марія Вторушина. Куратор проекту «BURN, BABYLON» на прикладі 1-ої Київської Бієнале сучасного мистецтва запозичує у Девіда Елліотта підхід поділу виставки на чотири блоки з темами, кожна з яких могла

3. Віктор Сидоренко
«Левітація», 2008–2009

б віднайти своє втілення в окремому проекті: «Футурокульт», «Рабовласницький соціалізм», «Тотальна війна», «Ортодоксальний Queer». Так, проект явив ідеологічні крайнощі сьогодення.

Хедлайнерами виставки оголошено російську групу AES+F, Бориса Михайлова і Віктора Сидоренка. Група AES+F була заснована в 1987 році (назва утворена за ініціалами її постійних учасників — Тетяни Арзамасової, Льва Євзовича і Євгенія Святського, 1995 року до групи приєднався фотограф Володимир Фрідкес). Вона відома своїми проектами-передбаченнями: «AES — свідки майбутнього. Ісламський проект» (1996–2003 рр.) та «Last Riot» / «Останній бунт» (2007), продемонстрований на Венеційській бієнале, в якому, хоча і в гламурній естетиці, але йдеться про тотальну війну. Це свято кінця історії та етики. Втім, можливо, це не стільки передбачення російських художників, скільки поінформованість, адже ниточки тягнуться від ФСБ до ІДІА (заснованої у 1999 Абу Мусаб аз-Заркаві, що мав зв'язки з Чечнею) і зараз РФ є справжньою загрозою миру у світі. Проект «Last Riot» був першою роботою з триптиха. 2009 року прем'єра наступної роботи AES+F — 9-канальної HD відеоінсталяції «The Feast of Trimalchio» / «Банкет Трималхіона» відбулася на 53-й Венеційській Бієнале у рамках паралельної програми у виставці «Unconditional Love». 2011 року в рамках 4-ої Московської бієнале сучасного мистецтва відбулася прем'єра третьої частини трилогії — нового проекту «Allegoria Sacra» / «Священна алегорія».

Борис Михайлов, чії роботи виставлені в музеї Тейт, в рамках розділу «Рабовласницький соціалізм» представив частину проекту «Коли моя Мама була молодою» (розробленого 2011–2012 рр. на основі взаємодії з проектом ДАО і особистого архіву) із серії «Радянський колективний портрет». В тому ж розділі представлені роботи Віктора Сидоренка (учасника з проектом «Жорна

4. Юлія Беляєва
«Близнюки», 2016

часу» 50-ї Венеційської Бієнале), виставка якого «Пам'ять про несвідоме» проходить 9.06–31.10.2016 у Міжнародному науковому центрі імені Вудро Вільсона у Вашингтоні. Віктор Сидоренко, який працює з темою свідомості людини, що живе в «транзитний час», на виставці продемонстрував скульптурну інсталяцію «Левітація» (2008–2009 рр.).

Юлія Беляєва представила дигітальні принти «Близнюки», схожої з роботою AES+F проблематики, дзеркальний об'єкт «ДА / АД» та інсталяцію з неону «Світло в кінці тунелю». Скульптурні об'єкти Юрія Сивиріна апелювали до військової техніки: «Пілат I» у формі турбіни військового винищувача, а «Пілат II» можна було прочитати як бункер-віддзеркалювач, що експонувався у розділі «Тотальна війна». У проєкті також взяли участь Володимир Вештак та Ілля Павлович, Дмитро Кавсан, Флорін Леоні та Сильван Бауманн, Даниїл Галкін, Сергій Панасенко, Наталя Коротяєва, Адам Ніклевіч (за підтримки Art Jump, Полтава), Лукаш Суrowец, Ani Zug, Анатолій Кривошеєв. Виставка вивела візуальне мистецтво на ГогольФесті на якісно новий рівень. І, тим самим, перекреслила власні зусилля Євгена Березницького по організації Kyiv Art Week, яка не мала довершеної концептуальної смислової основи, а апелювала до комерційної складової мистецтва.

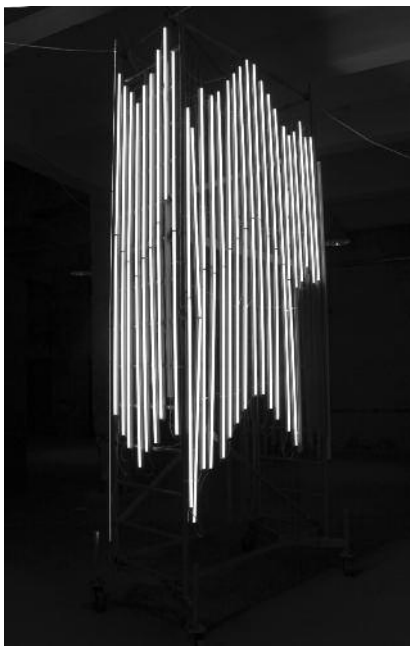
Більшість часу відео на виставці не працювало і, здається, не випадково, бо коли, нарешті, вдається переглянути роботи, то виявляється, що Янка Бачинська та Євген Казак у своїй веселій нарізці телевізійних кадрів в «Українській електронній революційній церкві» бездумно користуються ефектом Кулешова, що в результаті дуже нагадує російську пропаганду. А Андрій Сігунцов і Наталя Коротяєва у відео «Інверсія» транслюють власні проєкції імперської парадигми з використанням українського національного символу як знаряддя трощити людський череп. І саме, безпрецедентний досі на

5. *Юрій Сивирин*
«Пілат I», 2016

ГогольФесті професійний рівень організації виставки, де куратор вже не ставить запитання, а підводить глядача за допомогою місточків та підказок до відповідей, не залишає сумнівів у фокусі висновків. Виникає низка запитань: невже це завдання куратора наполягти на тому, щоб «брехня перетворилась на правду» (Дж. Орвелл) [6], яким же має бути мистецтво, щоб протистояти тотальному маренню, яке з кожним днем все сильніше проникає в пори? Про що повинні говорити художник і куратор в епоху «кінця правди» [7, 156] і втечі від свободи?

Для візуальної програми ГогольФесту було реалізовано проект на відкритому повітрі у вигляді саду скульптур під назвою «СКУЛЬПТУРНИЙ ЦЕХ. СПЕЦПРОЕКТ», учасниками якого стали Антон Ільчук, Василь Татарський, Влад Волосенко, Віталій Протосеня, Вячеслав Гуденок, Єгор Зігура, Іван Підгайний, Ілля Новгородов, Костянтин Синицький, Микита Зігура, Оксана Левченя-Константиновська, Олександр Волосенко, Петро Гронський, Тетяна Максимчук. Гогольфест надав відкритий простір для демонстрації сучасної скульптури, розвиток якої щойно намітився в Україні, багато в чому завдячуючи появі «Скульптурного салону» на наших теренах, але після заміни генерального директора Музейного комплексу «Мистецький Арсенал» Наталі Заболотної на Олесю Островську-Люту, через відмову новою генеральною директоркою від цього проекту, безумовно, українська скульптура знову має всі шанси відійти на маргінеси. Тому ГогольФест не тільки підставив плече культуртрегерам, що опікуються сучасною українською скульптурою, але і запропонував Арт-заводу «Платформа» модель цивілізованого використання її територій з елементами інсталяцій, об'єктів і організацією саду скульптур. На відкритті в рамках проекту було створено вогняну скульптуру, свідками цього перформенсу стали всі гості ГогольФесту. Учасники проекту через

6. Флорін Леоні та Сильван Бауманн
«Монумент», 2010

скульптурні форми з позицій діалектики запропонували осмислити ідею пошуку вищого змісту, божественного проведіння, яке надає людині внутрішньої сили і прагнення руху vs ідолопоклонству з його інфекційним розповсюдженням та рабським служінням.

Кластер Арт-Платформа своїми індустріальними просторами нагадує галереї сучасного мистецтва 798 у Пекіні. 798 Art Zone / Арт зона 798 виникла на початку нового тисячоліття у південно-східній частині міста на території напівпокинутого заводу і стала однією з найбільш відвідуваних атракцій Пекіна. І саме ГогольФест '2016 своїми проектами візуальної програми актуалізував питання створення музею сучасного мистецтва в Україні, яке, видається, вкотре похованим, знову ж таки, в результаті переміщення Олесі Островської-Лютої в крісло генерального директора Музейного комплексу «Мистецький Арсенал», яка після двох місяців на посаді оголосила як план дій організацію «Різдвяного Арсеналу» та «Книжкового Арсеналу» 2017 року, викликавши неабияке здивування, — де ж місце візуальному мистецтву в «Мистецькому Арсеналі» нового формату?

Музична програма, як завжди на ГогольФесті '2016, була якісною і різноманітною, представляла академічну і альтернативну музику, яка звучала на

7. «СКУЛЬПТУРНИЙ ЦЕХ.
СПЕЦПРОЕКТ», *site-specific*
інсталяція, 2016

трьох сценах: в Бункері, на Зеленій відкритій Сцені, на Atlas Stage та фінальний концерт «Hamlet» — драма для тромбона Еліаса Файнгерша (Ізраїль) і Державного естрадно-симфонічного оркестру України на сцені Літери Б, чому може бути присвячена окрема стаття. Мені пощастило насолодитися концертом «Контури (від)звуку» колективу «Sed Contra Ensemble», що досліджує простір звуку, виконуючи твори композиторів таких, як Яніс Ксенакіс, Алла Загайкевич, Кайя Сааріахо, Сальваторе Шарріно, Фірудін Аллахверді, Андрій Мерхель, Сергій Вілка, Дмитро Пашинський. Локація, обрана для музичної програми в Бункері, була готовою тотальною інсталяцією, що є проекцією епохи холодної війни. Це був справжній бункер з бомбосховищем, побудованим для захисту від можливого американського нападу, де в кожній кімнаті висіли табло з планами евакуації, що мали висвічувати кількісні показники евакуйованих машин, готових до евакуації і необхідних до підготовки, от тільки всі дрти давно зотліли. Іронією, в цьому сенсі, виглядає міць мілітаристської машини в часи СРСР і сьогоднішня наглядна безпорадність, коли загроза ядерного нападу РФ стала реальністю.

Оскільки ідеологом фестивалю є театральний діяч, театральній програмі ГогольФесту, як завжди, приділяється найбільша увага. Концепція фестивалю

8. Влад Троїцький,
цирк-кабаре
«БАБИ BABYLON», 2016

«Вавилон» надала можливість відчутти, яким чином режисери реагують і розкодовують глобальні культурно-історичні знаки сучасного буття. ГогольФест '2016 у відповідності до концепції фестивалю творить культурний код, здатний об'єднувати протилежні полюси, формує Платформу для втілення нового сценарію, що відводить від безодні, де люди об'єднуються навколо мрії, вчаться довіряти одне одному і спільно рухаються до мети, де руйнування вежі ще можливо попередити, використовуючи спільну мову мистецтва. Так твориться опера-цирк Влада Троїцького «ВАВИЛОН» у співпраці з композиторами Романом Григорівом та Іллею Разумейко.

Вистава «ТИЧИНА, ЖАДАН І СОБАКИ» — нова театральна постановка Арт-Групи «Яра» з Нью-Йорку, звертаючись до збірки поезій П. Тичини — «Замість сонетів і октав», написаної у страшні 1918-1920 роки громадянської війни, коли влада в Києві мінялася дев'ять разів, апелює до сьогодшніх подій. За часів СРСР про збірку «Замість сонетів та октав» воліли не згадувати. Вірляна Ткач — режисер Ярої Мистецької Групи, та тричі стипендіатка Програми Фулбрайта, яка поставила тридцять вистав у театрі «La MaMa» в Нью-Йорку, прорізає виставу перформенсом Сергія Жадана і «Собак». Актори у виставі: Лариса Руснак, Микола Шкарабан, Роберт Фельдман, Мальвіна Салійчук, Тео Курков, музику створили Юліан Китастий, а також Сергій Жадан і «Собаки».

Інший твір Сергія Жадана «DEPESH MODE» / «ДЕПЕШ МОД», віднайшовши своє сценічне життя у театрі Нижньої Баварії, прем'єра якого відбулася 2010 року, слугував поштовхом до його втілення зусиллями німецької команди, режисером Маркусом Бартлєм та художником Філіпом Кіфером в Харкові на базі ХТДЮ — Харківського театру для дітей та юнацтва за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини, Гете-Інституту в Україні,

9. «ЛЕГІОНЕРИ»
Латвійський «Театр
на вулиці Гертрудес»

Генерального консульства ФРН в Дніпропетровську, Дому Нюрнберга та Почесного консульства ФРН. Вистава швидко стала культовою. В рамках ГогольФесту вона відбулася в театрі «Молодий». Це жорстка, провокативна та іронічна, розмова про хворобливий процес дорослішання в умовах українських 1990-х, втілена в естетиці німецького сучасного театру.

Інша харківська група Лабораторія тілесних образів (акторки: Юлія Блоха, Ірина Авдєєва, Катерина Радушинська) представила виставу «ПАМФЛЕЙТИ. ПІСЛЯ ПРОЧИТАННЯ СПАЛИТИ», реалізовану в пластиці буто. Перформенс, запропонував інсайдерну оптику, в якій проявляються перетікання між сном і дійсністю, між свідомістю і підсвідомими бажаннями і страхами і, врешті рещт, між екзистенцією і буттям...

Київський «Дикий театр», створений як бруральна альтернатива класичним державним театрам, представив саркастичну виставу режисера Максима Голенка за мотивами п'єси «Герцогиня Мальфі» авторства сучасника Шекспіра Джона Вебстера, препаровану Вікторам Понізовим у стилі «треш» із красномовною назвою «ПОПИ, МЕНТИ, БАБЛО, БАБИ». Викликає подив вправність, з якою режисер перетворює фарсову виставу-треш, замішану на всіх можливих штампах локального ґрунту, в трагедію.

Здається, танцювальна вистава «CONVERSATION» колективу Kozag Dance Theatre, заснованого хореографом і режисером-постановником Василем Козарем, розглядає парадигму взаємодії чоловіків-жінок, хоча анотація, начебто, у відповідності до теми ГогольФесту '2016, стверджує, що завданням героїв перформансу є порятунок міста, в якому вони живуть, і, якщо вони втраять надію, місто загине.

Вистава-медитація театру Connect «С.У.Д.» режисера Артура Невінчаного із заклинаннями та речитативами акторок здатна була занурити глядача

10. ЛИТОВСЬКИЙ
ФОКУС: опера
«ГАРНОГО ДНЯ!»

у синергію, якби тільки це була власна інтонація і стилістика, а не запозичена в Івана Вирипаєва з його п'єси «Кисень», авторську манеру виконання якого старанно відтворили 3 виконавиці.

Вавилонська вежа у Влада Троїцького росте не вгору, а сходить до нас з неба (вона підвішена над сценою) — це може бути крок назустріч — божественний доторк, а, може бути, вже відома історія і всі загинуть під уламками вежі. Тому, Dakh Daughters із новим проектом цирку-кабаре «БАБИ ВАВУ- LON» демонструють що, коли чоловіки втратили спільну мову і вежа була зруйнована, лише баби знали, «що робити».

«ЛЕГІОНЕРИ» — це політична вистава Латвійського «Театру на вулиці Гертрудес», створена в колаборації із театром «Turteatern» (Швеція) та «Kokoteatteri» (Фінляндія). Театр прискіпливо розбирається з подіями, що трапилися у Швеції по закінченню Другої світової війни. Це, власне, в'їдливий трагіфарсовий рахунок, пред'явлений Швеції, яка проголосувала за екстрадицію і віддала на поталу тоталітарному режиму СРСР у табори ГУЛАГУ військовополонених латишів та німців. І, якщо український стаціонарний театр не переймається політичними темами і намагається не торкатися нагальних проблем сьогодення, ці лакуни для українського глядача вдало заповнює німецький та латвійський театр.

Цю функцію також виконували і вистави, що демонструвалися на «Сцені переселенця» в рамках спеціальної театральної програми, де звучали історії людей, які втратили свій дім. Куратором програми був Театр Переселенця за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR) в Україні.

Учасники проекту «ZLATOMISTO» з Театру сучасного діалогу (Полтава) записали інтерв'ю з переселенцями з Донбасу і тепер передають їхні історії глядачу. Дивитися вистави Театр Переселенця (режисер — Галина Джикаєва)

11. ЛИТОВСЬКИЙ

ФОКУС: вистава
«FEEL-LINK»,
театр «Low Air»,
фото Д. Матвеєвас

важко і біженцям і пересічним глядачам, бо одні повторно травматизуються, а інші мають змогу пережити біль іншого.

Перфоманс «СКЕЛЕТ СЛОНА В ПУСТЕЛІ» у виконанні німецького театру Максима Горького з Берліна, який у 2014 і в 2016 роках отримав визнання як «Театр року в Німеччині», — це свідчення про війну в Сирії сирійського автора Айхам Майд Агха: «Коли ... те, що ти бачиш, поступово перетворює місто на скелет слона в пустелі». Автор написав цю п'єсу в рамках лабораторії «Втеча, яка мене визначає».

Документальна вистава «ТОВАР», заснована на особистому досвіді автора і режисера Аліка Сардаряна, який на війні на Донбасі служив в окремій медичній роті. З абсолютно нейтральною інтонацією актор розказує про нестерпне — про смерті, яким був свідком, або яким не зміг запобігти.

Сюди ж відноситься і документальне відео з прем'єри проекту «Полон», що відбулась наприкінці травня 2016 в театрі «Золоті Ворота» у Києві, героїнею якого є режисерка Аліса Коваленко, яка побувала в полоні у терористів ДНР, режисер Георг Жено і куратор проекту Олексій Карачинський. Це були вистави, в яких глядач доторкнувся до оголеного нерву. Ось заради таких моментів вже варто проводити ГогольФест.

У програмі ЛИТОВСЬКИЙ ФОКУС була представлена оперна вистава нового типу «ГАРНОГО ДНЯ!» для десятиох касирок, звуків торговельного центру та фортепіано під невпинне пищання сканера, що зчитує баркод товару. Це не лише інноваційна музична форма з феміністичним підтекстом, але й своєрідний присуд цивілізаційному виродженню. Авторки: Вайва Грайніте, Ліна Лапеліте, Ругіле Барзджюкайте, продюсер OPEROMANIJA. Вистава зібрала цілу колекцію міжнародних і національних нагород: приз Globe Teana-Theatre Observation конкурсу Music Theatre NOW (Бієнале сценічного мистецтва, Єнчепінг, Швеція),

«Золотий сценічний хрест» як найкраща постановка у виконанні литовських артистів, дві нагороди Балтійського театрального фестивалю (Рига, Латвія) та головний приз фестивалю Fast Forward у Брауншвейгу (Німеччина).

ЛИТОВСЬКИЙ ФОКУС був наведений і на хореографічну виставу «FEEL-LINK» танцювального театру «Low Air», що вивів вуличну, андеграундну хореографію Литви на новий рівень. Так звана, урбаністична постановка танцювального литовського дуету Лаврінаса Жакавічюса та Айріди Гудайте досліджує різні почуття, що поєднують чоловіка і жінку, навіяні досвідом власних подружніх стосунків. Вистава «Feel-Link» демонструвалася в рамках славетного театрального фестивалю Fringe у Единбурзі. А потужна програма ЛИТОВСЬКОГО ФОКУСУ, що, починаючи з весни, проходить по всій Україні з усіх мистецьких дисциплін демонструвала культурну політику Литви як модель для наслідування Україною.

Інший феміністичний танцювальний перформенс «ICEDORA» з хореографією Ірини Плотнікової, натхненний життям і світоглядом Айседори Дункан, яка змінила погляд суспільства на звичну естетику танцю, започаткувавши сучасний імпровізаційний танець і повернувши йому первісну свободу. Напис на афіші свідчить: «Скільки болю витримало твоє серце перш ніж перетворитися на кригу?» Вистава відбувалася на відкритій площадці і в кульмінаційній сцені, де танцівниця здійснювала соло, здавалося, відбулася метафізична взаємодія, коли два голуби спікірували прямо над актрисою, сівши на вікно позаду сцени, а потім злетіли і на саму сцену. І це була не та ситуація, коли тварини завжди переграють актора, а, навпаки, публіка захоплено сприйняла це як знак від Айседори, знак зв'язку з небом.

Виставу «ДІМ» режисера Автанділа фон Діасамідзе з Грузії було створено за мотивами оповідання Хуліо Кортасар «Захоплений будинок». Це перше оповідання письменника було надруковано 1946 року в журналі, що видавав Хорхе Луїс Борхес, якого Кортасар вважав своїм наставником. Виставу грали в клітці, що залишилася на 4 поверсі корпусу з часів існування Дарницького шовкового комбінату, яка також відсилала до збірки Кортасара «Бестіарій» і якнайкраще явила нічим не примітну повсякденність, яка в безпосередній близькості у глядача породжувала неспокій, передчуття небезпеки від агресії ірреальності.

«НепрОсті» — це п'яти годинний заколисуючий перформанс від формації НОВА ОПЕРА з препаративним роялем та іграшковим піаніно, контрабасом та скрипкою, містичними ударними та голосом Прохаська, що як мольфар залучав до музичної подорожі у фантастичний Ялівець у Карпатах, де змішалися світові війни та людські трагедії, кохання та смерть у сонОпері за своїм однойменним романом на музику Романа Григоріва та Іллі Разумейка, яка тривала до світанку. Саме можливість створювати сучасний продукт, який був представле-

ний в рамках ГогольФесту '2016, а також доступ до нього глядача і має бути змістом так званих реформ у культурній сфері.

Уперше в рамках ГогольФесту кінопрограму повністю формували молоді кінематографісти, об'єднані в організацію СУК — сучасного українського кінематографу, як і 2015 року демонструючи ігрові, неігрові фільми, музичне відео, анімацію і відео-арт. І, хоча цього року кіноподії, переважно майстер-класи для молоді, відбувалися у 3-ох кінозалах, відсутність найочікуваніших щороку програм показів від традиційних партнерів ГогольФесту: Одеського міжнародного кінофестивалю, кінофестивалю «Молодість», фестивалю кіно та урбаністики «86» пішли не на користь якості кінопрограми цьогорічного Фесту.

Й у висновку, якщо дехто із експертів важливість існування мультидисциплінарного фестивалю в Україні ставить під сумнів, то рівень та якість подій, які відбулися на фесті, для мене є аргументом — Фестиваль, що ставав платформою для експерименту і мистецького висловлювання із змістовними філософськими аудіовізуальними рефлексіями на найболючіші теми для сьогодення, — це явище політичне. Адепти ідеї, що ГогольФест не такий, як ми б хотіли, не там, де ми б хотіли і, взагалі, нам не потрібен, навели мене на думку про іншу не менш важливу подію, яка відбувалася паралельно, а саме конкурсний відбір Куратора національного культурного проекту для представлення України на 57-ій Венеціанській бієнале сучасного мистецтва, де до 2-го туру були допущені наступні претенденти: 1) Куратори: Петро Дорошенко (2007-2010 був директором ПінчукАртЦентру, не надто переймаючись долею українського сучасного мистецтва), Лілія Куделя, проект «Купол Ілля та Емілія Кабакови», 2) Куратор: Павло Гудімов, проект «Микола Малишко. Сцена I. Сцена II», 3) Куратор: Владислав Тузов, проект «Колайдер» Оксани Чепелик, 4) Куратори: Єлизавета Герман, Марія Ланько, Катерина Філюк, проект «Весілля у Венеції» Лесі Хоменко, Алевтини Кахідзе, Катерини Єрмолаєвої. Та експерти проголосували проти презентації українського продукту в Національному павільйоні України, натомість, підтримавши проект «Купол Ілля та Емілія Кабакови», в надії, що залучення зіркового імені в український мистецький простір принесе певні дивіденди (про що сповістили 23.09.2016 під час круглого столу «Оголошення результатів і обговорення процесу відбору куратора українського павільйону на 57-й Венеційській бієнале», що відбувся у фонді ІЗОЛЯЦІЯ). В результаті чого, РФ матиме 2 павільйони російського мистецтва. Подібний дарунок агресору під час війни, навряд чи, можна назвати компетентним експертним рішенням. Таким чином, ми самі наділили експертів владними повноваженнями вирішувати долю українського сучасного мистецтва, позбавляючи його голосу, і мовчимо, бо самоусунулися із власного безсилля щось змінити.

Натомість, ГогольФест надає можливість українським митцям пред'явити

свій продукт. А від наповнення Арт-заводу «Платформа» постійнодіючими інфраструктурними інституціями такими, як Музей сучасного мистецтва з програмою, яку можна було б споживати на протязі року, місто Київ від процесу джентифікації і країна в цілому тільки б виграли.

1. *Чепелик О. В.* ГОГОЛЬФЕСТ — змістова реабілітація ВДНГ // Сучасні проблеми дослідження, реставрації та збереження культурної спадщини / ІПСМ НАМ України. — К. : Фенікс, 2015. — Вип. 11. — С. 345–364.

2. Місто й оновлення. Урбаністичні студії / Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні ; Редкол. : С. Шліпченко, В. Тимінський, А. Макаренко, Л. Малес, І. Тищенко. — К. : ФОП Москаленко О. М., 2013. — 360 с.

3. *Панкеева А. М.* Особливості реабілітації промислових територій в транскордонних регіонах. Харківська національна академія міського господарства, 2016. — Режим доступу: <http://bit.ua/-2016/07/platforma-two-years/>

4. *Остафійчук Я.* ГОГОЛЬFEST–2016: фестиваль вуличної їжі і базарних лотків // Соцпортал. — 19.09.2016. — Режим доступу: <http://socportal.info/2016/09/19/gogol-fest-2016-festival-vulichnoyi-yizhi-i-bazarnih-lotkiv.html>

5. *Балашова О.* ГОГОЛЬFEST як українська національна ідея // Українська правда. Культура. Київ, 23.09.2016. — Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/culture/2016/09/23/218251/>

6. *Оруелл Дж.* 1984 / пер. з англ. В. Данмера, 2013. — Режим доступу: http://vk.com/with_books.

7. *Хайек Фр. А. фон.* Дорога к рабству. — М. : Нов. изд-во, 2005. — 264 с.

Оксана ЧЕПЕЛИК. ГОГОЛЬFEST на Арт-заводі «Платформа».

Стаття подає розгляд та аналіз подій, представлених на мультидисциплінарному форумі ГогольФест '2016, який розробляв проблематику взаєморозуміння і довіри як основних взаємопов'язаних категорій, нагальних для сьогоденної України, через метафору Вавилону. Концепція щорічного фестивалю ГогольФест вибудовувалася навколо теми «Вавилон», що не тільки сприяє внутрішній рефлексії проблематики єдності і спільної дії, а й допомагає вирішувати завдання культурної політики, переслідуючи розбудовчу мету втілення проекту Європейської України. Метою допису є аналіз фестивальных стратегій та обґрунтування необхідності проведення інфраструктурних заходів в Україні задля залучення широкої аудиторії та ревіталізації Арт-заводу «Платформа». У відповідності до програмних завдань щодо розбудови арт-кластеру, коворкінгу і джентрифікації обґрунтовується необхідність створення мистецької інфраструктури з Музеєм сучасного мистецтва і садом скульптур.

Ключові слова: ГогольФест, Арт-завод «Платформа», арт-кластер, ревіталізація, взаєморозуміння, спільна дія, джентрифікація.

Oksana CHEPELYK, PhD. GOGOLFEST at Art-Zavod PLATFORMA.

This article explores and analyses the events presented within the multidisciplinary festival GOGOLFEST '2016, that researched the issues of the mutual understanding and trust as relational categories challenging for today's Ukraine through a metaphor of Babylon. Conception of this year festival GOGOLFEST is developed around a theme «Babylon», that not only assists to the internal reflection of range of unity and common action issues but also helps to complete the task of cultural politics, aiming to develop the European Ukraine project. The aim of an article is an analysis of festival strategies and proof of necessity of infrastructural events realization in Ukraine in order to bring a wide audience and to make revitalization of Art-Zavod PLATFORMA. Following to program task of the art-cluster development, co-working and gentrification the argumentation of the necessity of art infrastructure creation with Museum of Contemporary Art and Sculptures Garden is given.

Keywords: GOGOLFEST, Art-Zavod PLATFORMA, art-cluster, revitalization, mutual understanding, common action, gentrification.